

Pressemelding:

Arbeid og sosiale årsaker ved sykefravær -stor forskjell mellom kvinner og menn med mentale lidelser

Mens menn blir sykemeldt fra den arenaen der problemene først og fremst oppstår, jobben, blir kvinner ikke sykemeldt fra der deres belastninger er størst, nemlig familien og privatlivet.

Blant menn kan problematikken skyldes omstillingsprosesser på arbeidsplassen, og tolkes som sykdom som har utviklet seg som en følge av fastlåste arbeidskonflikter. Sykdom som forårsakes av hardt arbeidspress over lengre tid kan føre til at arbeidstakerne kommer til et punkt der de ikke klarer mer.

Blant kvinner viser materialet at de med psykiske lidelser i hovedsak trekker frem belastninger i oppvekstmiljøet og i privatlivet som årsak til sin sykdom. Mange kvinner har hatt tunge omsorgsbelastninger relatert til syke og problembelastede barn. I enkelte tilfeller har de også hatt omsorg for gamle familiemedlemmer som har hatt problemer og krevd deres omsorg og tilstedeværelse. I andre tilfeller har totalbelastningen med eneansvar for egne barn, samt å fungere i arbeidslivet vært for krevende og ført til sykemelding. Disse belastningene er så store at de ikke har krefter til å utføre jobben tilfredsstillende. De blir da sykemeldt fra arbeidslivet, men situasjonen hjemme, som er en viktig årsak til nedbrytingsprosessen, kan de ikke sykemelde seg fra.

Studien viser at det kan være nedbrytningsprosesser bak utvikling av psykiske lidelser hos menn og kvinner. Ut fra vårt datamateriale synes det som om sykefravær og utvikling av psykiske plager må forstås i sammenheng med det livet folk har levd. Våre hovedfunn viser at sosiale årsaker til sykdom svært ofte handler om komplekse og betydningsfulle relasjoner i vid forstand. Sykdomsutvikling/nedbrytningsprosesser skyldes ofte relasjonelle forhold – i privatsfæren eller på jobben.

Studien er nylig publisert i det vitenskapelige tidsskriftet **Psychology** og arbeidet er utført av **forsker Kari Batt-Rawden** og **professor Gunnar Tellnes**. En fulltekst pdf som er tilgjengelig på:

<http://tellnes.info/wp-content/uploads/2011/01/Social-Causes-to-SA-in-PSYCH2012.pdf>

Studien er finansiert av Norges forskningsråd og er utført ved Østlandsforskning. Den er en del av et treårig norsk/svensk forskningsprosjekt (**SOFAC**) som ser på betydningen av sosiale årsaker til sykefravær og de sykemeldtes opplevelse av å være sykemeldt. Målet med forskningsprosjektet er å bidra til ny innsikt i hvordan samspillet med omgivelsene både kan fremme og hemme sykemeldinger.

Denne del-studien konsentrerer seg om funnene fra den kvalitative studien av 16 personer med mentale lidelser (7 menn og 9 kvinner), og er selektert diagnoselisten ICPC-2. Målet med studien var å: 1) avdekke oppfatninger omkring årsaker til egen sykdom, 2) få frem ulike erfaringer, situasjoner og hendelser omkring det å være sykemeldt, bl.a. hvordan de opplever selve rollen som sykemeldt og hva de gjør for å mestre sin sykdom og det å være sykemeldt. Sosiologene Kari Batt-Rawden PhD ved Østlandsforskning og Liv Solheim ved Høgskolen i Lillehammer har utført intervjuene i undersøkelsen.

For mer info, kontakt:

**Forsker Kari Batt-Rawden, PhD. Østlandsforskning. Tlf 90584313 eller
Prof. dr. med. Gunnar Tellnes, Inst. for helse og samfunn, UiO. Tlf 90971297**